

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit tot wijziging van het personeelsstatuut van de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissaris, wat betreft de vervanging bij langdurige afwezigheid en de waarneming van het ambt

- definitieve goedkeuring

Samenvatting: Dit ontwerp van besluit brengt wijzigingen aan in de aanstellingsvoorwaarden van de waarnemend (adjunct-)arrondissementscommissaris en de vervanger bij langdurige afwezigheid van de (adjunct-)arrondissementscommissaris. De vervanging is niet meer beperkt tot strikt vastbenoemde 'ambtenaren' van de Vlaamse, lokale of federale overheid maar wordt uitgebreid tot alle personeelsleden van niveau A ongeacht hun statuut.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie
Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch- en taaladvies nr. 2024/241 van 1 juli 2024.

Het ontwerp van besluit werd op 5 juli 2024 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering (VR 2024 0507 DOC.0893/1).

Het advies van de Raad van State werd gevraagd op 9 juli 2024 (rolnummer 76.957/3) met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van ten hoogste vijf dagen. Het verzoek om spoedbehandeling is gemotiveerd door de omstandigheid dat de benoemende overheid bij de aanduiding van de waarnemend arrondissementscommissaris in de provincie Oost-Vlaanderen de mogelijkheid moet hebben om, naast de bestaande optie om een ambtenaar van een Vlaamse, lokale of federale overheid, aan te stellen, een contractueel overheidspersoneelslid aan te stellen als de meest geschikte kandidaat, gelet op het feit dat er ook voor de aanstelling van een effectieve titularis geen dergelijke beperking geldt.

De Raad van State bracht advies uit op 12 juli 2024 (advies nr. 76.957/3) . De Raad van State verklaarde de adviesaanvraag op 5 werkdagen niet ontvankelijk. De aangehaalde motivering bevatte volgens de Raad van State geen pertinente en voldoende concrete gegevens die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op een aanvraag om een advies binnen vijf werkdagen.

Het ontwerp van besluit werd op 19 juli 2024 een tweede maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering (VR 2024 1907 DOC.1030/1).

Op 26 juli 2024 werd de adviesaanvraag ingediend bij de Raad van State (rolnummer 76.998/3-1/V) met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 kalenderdagen.

De Raad van State bracht advies 76.998/1/V uit op 22 augustus 2024 (kopie als bijlage).

De Raad van State vestigt in een voorafgaande opmerking de aandacht op de verkiezingen van 9 juni 2024, die “tot gevolg hebben dat de regering sedert die datum en totdat een nieuwe regering is verkozen, niet over de volheid van haar bevoegdheid beschikt” en dat het advies wordt gegeven “zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast”. Deze opmerking hoeft echter geen fundamenteel bezwaar te zijn om dit ontwerp definitief goed te keuren, aangezien onderhavig besluit enkel de aanstellingsvoorwaarden van de van de waarnemend of vervangend (adjunct-) arrondissementscommissaris versoepelt, zonder een titularis voor een specifieke functie aan te duiden. De beslissingsbevoegdheid van de volgende regering wordt derhalve niet beperkt met onderhavig besluit. Die regering zal zelfs meer keuzemogelijkheden hebben als zij een titularis voor de beoogde functie wenst aan te duiden.

De Raad stelt verder dat artikel 2 over de inwerkingtreding van het besluit op de datum van goedkeuring moet worden aangepast. Opdat het ontwerp zou voldoen aan de eisen inzake rechtszekerheid, is het nodig om de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van besluiten te hanteren (zijnde tien dagen na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad) en bijgevolg de ontworpen bepaling weg te laten of, zo daarvoor een verantwoording bestaat, te bepalen dat het te nemen besluit in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 2 van het besluit wordt bijgevolg weggelaten waardoor het besluit in werking zal treden volgens de algemene regel, namelijk 10 dagen na de publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 5 maart 2004 keurde de Vlaamse Regering het statuut van de provinciegouverneurs en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant en het statuut van de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissaris goed.

De aanstelling van een waarnemend arrondissementscommissaris of tijdelijke vervanger is momenteel geregeld in artikel 82 van het statuut van de arrondissementscommissarissen (BVR van 5 maart 2004 tot vaststelling van het statuut van de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissaris). Dit artikel bepaalt dat de vervanger een ambtenaar van niveau A van de Vlaamse ministeries, van een agentschap met rechtspersoonlijkheid of Vlaamse openbare instelling, van een lokaal bestuur of van de federale overheid kan zijn. Voor de aanstelling van een waarnemend gouverneur bestaat deze voorwaarde niet.

Met ambtenaar wordt traditioneel in verschillende regelgevingen een vastbenoemd personeelslid bedoeld, zoals in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 (VPS), het statuut Camus, de

krachtlijnennota bij de totstandkoming van het statuut van de arrondissementscommissarissen en de provinciegouverneurs, enz.

Het VPS definieert het begrip “ambtenaar” als “elk personeelslid dat toegelaten is tot een proeftijd met het oog op een vaste benoeming of dat in vast dienstverband benoemd is” (zie artikel 1 2, 8° van het VPS). Ingevolge het vijfsporenbeleid worden personeelsleden bij de Vlaamse overheid echter sinds 1 juni 2024 in principe tewerkgesteld op basis van een arbeidscontract. De vaste benoeming is dus in de meeste gevallen geen vereiste meer voor het invullen van functies bij de Vlaamse overheid. Ook in het Besluit betreffende de Rechtspositieregeling voor Lokale Besturen wordt uitgegaan van contractuele personeelsleden.

Het is aldus logisch dat de gouverneur of benoemende overheid voor de aanduiding van een waarnemend arrondissementscommissaris de mogelijkheid heeft om het meest geschikte overheidspersoneelslid aan te stellen ongeacht het statuut van de kandidaat. Bovendien worden nu voor de aanstelling van een waarnemend gouverneur reeds geen voorwaarden gesteld inzake het statuut van de kandidaat.

Artikel 38/1 van het statuut van de gouverneur bepaalt:

“Bij langdurige afwezigheid kan de Vlaamse Regering de gouverneur vervangen. De vervanger geniet de prerogatieven en het geldelijk statuut van de gouverneur.

Het eerste lid is ook van toepassing in het geval van waarneming van het vacante ambt van gouverneur.”

Ook voor de aanstelling van een effectieve titularis in het ambt van gouverneur of arrondissementscommissaris is niet vereist dat het om een vastbenoemde ambtenaar van de Vlaamse, lokale of federale overheid moet gaan.

Er gelden enkel de volgende algemene toelatingsvoorwaarden (art. 8/1 statuut gouverneur) :

- 1° Belg zijn;
- 2° een gedrag hebben dat in overeenstemming is met de eisen van het ambt van gouverneur;
- 3° de burgerlijke en politieke rechten genieten

Om deze redenen wordt voorgesteld om de voorwaarde van ambtenaar te verruimen tot alle personeelsleden van niveau A van de Vlaamse, lokale of federale overheid, dus zowel contractuele als vastbenoemde personeelsleden.

De benoemende overheid (Vlaamse Regering) kan zelf de voorwaarden bepalen waaraan de vervanger of waarnemer van het ambt dient te voldoen. Zo gelden volgende toelatingsvoorwaarden zowel voor de effectieve als voor de waarnemend arrondissementscommissaris of vervanger (artikel 10 statuut arrondissementscommissaris):

- 1° Belg zijn;
- 2° een gedrag hebben dat in overeenstemming is met de eisen van het ambt van arrondissementscommissaris of adjunct-arrondissementscommissaris;
- 3° de burgerlijke en politieke rechten genieten;
- 4° ...;
- 5° een diploma hebben dat toegang geeft tot niveau A bij de diensten van de Vlaamse overheid;
- 6° tien jaar relevante ervaring kunnen aantonen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

De regel dat bij waarneming van het vacante ambt van arrondissementscommissaris of vervanging bij langdurige afwezigheid de vervanger een ambtenaar van niveau A moet zijn van de Vlaamse ministeries, van een agentschap met rechtspersoonlijkheid of Vlaamse openbare instelling, van een lokaal bestuur of van de federale overheid wordt uitgebreid naar alle personeelsleden van niveau A ongeacht hun statuut (vastbenoemd dan wel contractueel).

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen budgettaire weerslag.

De inspectie van Financiën verstrekte gunstig advies op 1 juli 2024.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen zal het bijgaande ontwerp van besluit laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 tot vaststelling van het statuut van de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissaris, wat betreft de vervanging bij langdurige afwezigheid en de waarneming van het ambt;
- 2° de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, te gelasten het besluit in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen

Lydia PEETERS

Bijlage:

- Ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 tot vaststelling van het statuut van de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissaris, wat betreft de vervanging bij langdurige afwezigheid en de waarneming van het ambt
- Advies van de Raad van State 76.998/1/V van 22 augustus 2024